

796 illis, qui ab infantia christianae fidei sacramenta susceperant et diabolica fraude post decepti longa consuetudine carnales secuti sunt luxurias vel aliis quibuslibet peccatorum nexibus obligati. Levioribus primo verborum fomentis consolandi sunt, ne paenitentiae medicamenta durioribus exterriti castigationibus abhorreant.

Sunt quaedam infirmitates, quae melius dulcioribus^a medicantur pocionibus quam 5 amaris; et quaedam, quae melius amarioribus^b quam dulcibus^c. Unde et doctor populi Dei, dum cunctis virtutum lucernis in domo Dei clarescere debet, maxime tamen sagacissimae discretionis intellegentia pollere; ut sciat, quid cui personae sexui^d aetati^e et proposito^f vel etiam tempori conveniat. Quae omnia beatus Gregorius clarissimus doctor in libro pastoralis curae¹ studiosissime exquisivit, personis distinxit^g, exemplis 10 firmavit et divinarum scripturarum^h auctoritate roboravit. Ad cuius libri lectionem te, sanctissime praesuliⁱ, remitto; obsecrans, ut illum saepius quasi enchiridion^k habeas in manibus et in corde reteneas^l.

Ac ideo — dum plurimos te, beatissime pater, sanctorum doctorum scio libros habere legere et firma tenere memoria, et maxime in divinis litteris studiosum esse 15 agnosco — supervacuum esse^m videturⁿ meae litterulis inperitiae^o tuae sapientiae aures occupare. Nisi caritatis tantum causa meam praesumptionemⁱ ante oculos auctoritatis vestrae iuste, ut puto, excusare^p poterit; ne dilectio, quae intus ardet in corde, muta foris videatur in verbis. Ad hoc enim verba videntur hominibus data, ut arcana^q cordis fraternis auribus infundere valeant. Ad hoc epistolae scribuntur, ut, 20 quo verborum sonus pervenire non poterit^r, litterarum officia currant; quatenus mutuae^s caritatis in apicibus signa fraternis obtutibus demonstrantur^t; ut fiat animorum in caritate praesentiaⁱ, ubi est corporum propter longinquitatem locorum absentia.

O felix et beata vita, ubi semper quod amatur videtur² et quod videtur numquam fastidit; ubi Deus omnibus aeternus amor, aeterna laus et^u gloria et beatitudo. Ad 25 hanc vero vitam et felicitatem me familiarem tuum adsiduis^v precibus et exhortationibus tecum trahe, quatenus post huius vitae procellosas tempestates ad perpetuae portum quietis, Christo miserante, tecum pervenire merear.

Vestram sanctitatem in omnibus bonis florere et ad perpetuam deus Iesus proficere faciat felicitatem, desiderantissime frater in Christo.

30

114.

Alcvinus Eanbaldo II archiepiscopo Eboracensi constituto gratulatur, memorans de libris suis Eboraci relictis. Dat bona consilia, etiam de scholis ordinandis. 796.

Codd. S fol. 174—177', A 2 fol. 134—144, (A 1 fol. 53'—57') A 1* p. 58—62 n. 39, Cantabrigienses saec. XI 190 (C) fol. 179—183; 265 (Ca) fol. 13—17 habent magnam huius epistolae partem (Ecce karissime — regat atque custodiat), utrumque contulit V. Rever. Harmer. Exordium legitur ap. Willelm. 35 Malmesbir. Gesta pontif. Anglor. l. III p. 246, Gesta reg. Anglor. l. I § 65 p. 68 (Laus et gloria — reliquit)^a.

Edd. Iust. Fontanini Vindiciae quorund. diplomatum (a. 1705) p. 266—269 'ex cod. biblioth. s. Benedicti Cantabrig. scr. ante septingentos circiter annos' (i. e. C); Basnage in Canisii Lect. ant. ed. alt. II, 1, 449—452, F 50, Haddan and Stubbs Councils III, 501—504, J 72. — Migne col. 221.

^a) dulcioribus — melius om. H, T*. ^b) sanantur add. T*. ^c) dulcioribus H, T*; medicamentis 40 add. T*. ^d) sexu H, S, T*. ^e) aetate H, S, T*. ^f) praeposito S. ^g) distinxit c eraso T*. ^h) scribaturarum S. ⁱ) pres. post corr. pres. T*. ^k) enkeridion H; enkyridion T*. ^l) retineas T*. ^m) est T*. ⁿ) om. H, T*. ^o) inperitiae T*. ^p) excussare S. ^q) archana T*. ^r) potest S. ^s) mutae H; mutę post corr. mutę T*. ^t) demonstrantur T*. ^u) om. T*. ^v) assiduis T*.

114. ^a) Lemma: Epistola ad Enbaldum archiepiscopum A; Item epistola Alcuini 45 (Alcuini Ca) ad Eanbaldum archiepiscopum C, Ca.

1) *Opp. II, 1—102, cf. Alcuini Comment. in Ecclesiast. c. 1 (Opp. I, 412): beatus Gregorius doctor mirabilis et sacrae scripturae lucidissimus expositor, cf. infra Opp. 116. 124. 144. 2) Cf. infra ep. 156. 254.*